

SŁUCHAJ, MÓJ LUDU

8

CHODŹ ZE MNA

PORADNIK METODYCZNY DO NAUKI RELIGII

DLA KLASY 8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

CZĘŚĆ 1

KATECHEZY 1-29

PODSTAWA
PROGRAMOWA

2018

WYDAWNICTWO WAM

SŁUCHAJ, MÓJ LUDU

CHODŹ ZE MNA

PORADNIK METODYCZNY DO NAUKI RELIGII
DLA KLASY 8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Część 1
Katechezy 1-29

Wydawnictwo WAM – Księża Jezuici
Kraków 2023

Wydawnictwo WAM • Księża Jezuici 2023

Poradnik metodyczny do nauczania religii rzymskokatolickiej według podręcznika
nr AZ-24-01/18-KR-12/23, zgodnego z programem nauczania nr AZ-2-01/18

RECENZENCI

ks. dr Wojciech Lechów

ks. mgr lic. Piotr Pierzchała

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

ks. Władysław Kubik SJ (kierownik zespołu)

Teresa Czarnecka

ZESPÓŁ AUTORÓW

Maria Chlebowska

Teresa Czarnecka

Anna Duka

Magdalena Hutyra OV

Małgorzata Juda-Mieloch

ks. Władysław Kubik SJ

PROJEKT OKŁADKI, OPRACOWANIE GRAFICZNE

Tomasz Mieloch

ŁAMANIE

Urszula Przyłucka-Osypiuk

NIHIL OBSTAT

Przełożony Prowincji Polski Południowej Towarzystwa Jezusowego,

ks. Jarosław Paszyński SJ, prowincjał, Kraków, dn. 31 maja 2021 r.,

l.dz. 34/2023.

ISBN 978-83-277-3484-6

WYDAWNICTWO WAM

ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków

tel. 12 62 93 200

e-mail: wam@wydawnictwowam.pl

DZIAŁ HANDLOWY

tel. 12 62 93 254 (255) • faks 12 62 93 496

e-mail: handel@wydawnictwowam.pl

KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA

tel. 12 62 93 260

www.wydawnictwowam.pl

Spis treści

CZĘŚĆ 1 **KATECHEZY 1–29**

Wprowadzenie / 5

Rozdział I. Po co żyjemy – powołanie do miłości

1. Miej odwagę pytać / 11
2. Nie samym postępem... / 19
3. Wierzyć w Boga i wierzyć Bogu / 30
4. Czy Boga można doświadczyć? / 39
5. Błazen czy mędrzec? / 48
6. Ponieważ bardzo umiłowała / 56
7. Bóg jest Miłością / 63
8. Miłość niejedno ma imię / 69
9. Pokochaj siebie, pokochaj drugiego / 76
10. Doskonały wzór miłości / 87
11. Ja was wybrałem / 96

Rozdział II. Wierzę w życie wieczne

12. Zwycięzca śmierci / 103
13. Ujrzymy siebie, jakimi jesteśmy / 114
14. Ku pełni życia w Nim / 124
15. Ów dzień / 133

Rozdział III. Modłę się, więc jestem

16. Ludzie modlitwy w Starym Testamencie / 141
17. Ludzie modlitwy w Nowym Testamencie / 148
18. Ja za nimi proszę... / 154
19. Ucz się od Mistrza. O modlitwie „Ojcze nasz” / 162
20. Hasło do nieba – „Credo” / 168
21. Szczególna przestrzeń. Liturgia / 174

Rozdział IV. Świątynia Ducha Świętego. Sakrament bierzmowania

- 22. Ważna decyzja / 181
- 23. Dary – bez zasług / 189
- 24. Sztuka owocnego życia / 198
- 25. Charyzmaty – „Gdybym nie miał miłości...” / 210

Rozdział V. Wsłuchani w Kazanie na górze

- 26. Szczęśliwy, kto bogaty w łaski / 220
- 27. Szczęśliwi smutni / 230
- 28. Szczęście cichych i pokornych / 239
- 29. Pragnienie sprawiedliwości / 248

Słuchaj, mój ludu, nauki mojej;
nakłońcie wasze uszy na słowa ust moich.
Do przypowieści otworzę me usta,
wyjawię tajemnice zamierzonego wieku.
Cośmy słyszeli i cośmy poznali,
i co nam opowiedzieli nasi ojcowie,
tego nie ukryjemy przed ich synami.

Psalm 78, 1b–4b

Wprowadzenie

Seria podręczników do nauki religii Wydawnictwa WAM „SŁUCHAJ, MÓJ LUDU” jest propozycją przeznaczoną dla katechetów i uczniów klas 5–8 szkoły podstawowej. Pakiet katechetyczny powstał na fundamencie dokumentów Komisji Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski z 2018 r.: *Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce oraz Programu nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*.

TREŚCI PORADNIKA METODYCZNEGO

Poradnik metodyczny do nauki religii dla klasy 8 szkoły podstawowej został opracowany jako pomoc dla katechety w realizacji nauczania religii w szkole z podręcznikiem ucznia dla klasy 8 pt. „Chodź ze Mną”.

Poradnik odnosi się szczegółowo do podręcznika, w którym treści programowe zostały podzielone na siedem rozdziałów.

GŁÓWNE ZAGADNIENIA ROZDZIAŁÓW:

Rozdział I. Po co żyjemy – powołanie do miłości

Racjonalność wiary: niezależność wiary od nauki, granice nauki. Miłość jako powołanie człowieka. Różne aspekty miłości.

Rozdział II. Wierzę w życie wieczne

Ostateczny cel człowieka – pełnia życia z Bogiem, życie wieczne.

Rozdział III. Modłę się, więc jestem

Modlitwa jako akt konstytuujący człowieka. Sens liturgii.

Rozdział IV. Świątynia Ducha Świętego. Sakrament bierzmowania

Sakrament bierzmowania – przygotowanie do ważnej decyzji.

Rozdział V. Wsłuchani w Kazanie na górze

Osiem błogosławieństw jako droga życia Ewangelią z pomocą łask sakramentalnych.

Rozdział VI. Świadkowie Ewangelii. Historia Kościoła

Historia Kościoła opisana życiem świadków Ewangelii.

Rozdział VII. Obdarzani Duchem Miłości. Rok liturgiczny

Nasza więź z Bogiem w ciągu całego roku liturgicznego.

ZADANIA PORADNIKA METODYCZNEGO

Katecheta znajdzie w poradniku metodycznym scenariusze do każdej katechezy, które mogą pomóc w pracy, by ucznia

- zainteresować,
- zachęcić do aktywnego udziału w lekcji,
- uczyć krytycznego myślenia,
- pobudzać do refleksji i poznania siebie samego i otaczającej rzeczywistości,
- włączyć do modlitwy jako osobistej i wspólnotowej rozmowy z Bogiem,
- przygotować do zaangażowania się z wiarą w życie Kościoła.

KORZYSTANIE Z PORADNIKA METODYCZNEGO I PODRĘCZNIKA UCZNIĄ

Opracowanie każdej jednostki lekcyjnej zawiera:

- cele i treści katechezy, wymagania programowe i szczegółowe oraz postawy (z planu wynikowego),
- plan katechezy,
- spis potrzebnych materiałów i pomocy,
- dodatkowe materiały dla katechety, m.in. krótkie omówienia trudnych zagadnień i linki do artykułów,

- szczegółowy scenariusz z kluczem do każdego zadania,
- propozycje zapisu w zeszytcie.

Cele, treści, wymagania programowe oraz **wymagania szczegółowe** po lekcji i **postawy** wskazują, na co należy zwrócić uwagę w toku zajęć.

Materiały i pomoce. Zawsze potrzebny będzie podręcznik ucznia, zazwyczaj Pismo Święte i świeca (którą katecheta zapala podczas czytania słowa Bożego), materiały dodatkowe do rozdania uczniom, linki do nagrań piosenek i krótkich filmów (podane także na stronie internetowej: www.katechizmy.pl). W niektórych scenariuszach katecheta znajdzie także linki do artykułów, które warto przeczytać, aby pogłębić lub poszerzyć wiedzę związaną z poszczególnymi tematami.

Plan katechezy ułatwi prowadzenie kolejnych części lekcji, gdy katecheta zna już treść scenariusza.

Scenariusz katechezy zawiera „Część wstępną”, „Część zasadniczą katechezy”, „Podsumowanie”, „Zadanie domowe” oraz propozycje notatki „Zapis w zeszytcie”.

W każdym scenariuszu zawarte są propozycje różnorodnych metod pracy – także do wyboru – które pomogą uczniów aktywizować i angażować osobiście, by mogli uświadamiać sobie, czym żyją i jakie znaczenie etyczne i duchowe mają ich wybory. Katecheta znajdzie tu np. krótkie anonimowe ankiety, minisondaże na ciekawe tematy, pytania pomocne w prowadzeniu rozmów o pozytywnych i negatywnych przeżyciach nastolatków, wypowiedzi, jak prowadzić rozmowy, by zapewnić odpowiednią dyskrecję, szacunek i wynikające z nich poczucie bezpieczeństwa uczniów. Jedną z głównych metod jest propozycja pracy w grupach (parami w ławkach lub w zespołach kilkuosobowych) z okazją do podzielenia się efektami pracy, wnioskami z rozmowy, oceną koleżeńską lub pomysłem na notatkę.

W materiałach metodycznych są zawarte również komentarze, które katecheta może wykorzystać w miniwykładzie lub jako uzupełnienie bądź podsumowanie rozmowy.

Niektóre materiały dla uczniów zostały przygotowane w formie gotowej do druku (są one zamieszczone dodatkowo na stronie internetowej: www.katechizmy.pl w pliku „Materiały do druku”).

CZĘŚĆ WSTĘPNA

Zainteresowanie uczniów na początku lekcji stanowi pierwszy krok do właściwego przeprowadzenia katechezy. W scenariuszu są to czasem krótkie

wprowadzenia do modlitwy, ale także ciekawe postawienie problemu, pytania kluczowego, interesujący przykład lub intrygujące zadanie, sięgnięcie do żartu rysunkowego z podręcznika lub krótka ankietka.

Modlitwa na początku katechezy może być wprowadzona od razu po przywitaniu albo po krótkim wstępie nawiązującym do różnych sytuacji z życia uczniów, do treści poprzedniej katechezy albo wprowadzającym do nowego tematu.

CZĘŚĆ ZASADNICZA

Treści katechezy uczeń poznaje przede wszystkim przez materiały zawarte w podręczniku: perykopy biblijne, dokumenty Kościoła, biografie świadków Ewangelii, fragmenty lektur, opowiadania z życia młodzieży, a także dzieła malarskie i zdjęcia współczesne, rysunki, schematy i grafy.

W opracowaniu kolejnych PYTAŃ I ZADAŃ pomocne będą wskazówki metodyczne. Uczniowie mogą pracować indywidualnie, w małych zespołach (parami w ławce) lub w większych grupach. Mogą uzupełniać notatki, tworzyć myślografy, stawiać pytania, odgrywać różne scenki, a także sięgać do swoich doświadczeń i podawać przykłady. Wiele pomocniczych przykładów, często związanych z obowiązkowymi lekturami szkolnymi, jest opisanych w poradniku. Katecheta znajdzie również w niektórych scenariuszach linki do krótkich materiałów filmowych dostępnych w internecie.

Rozmowy z uczniami. Bardzo ważną rolę w przebiegu katechezy odgrywa umiejętność stawiania przez katechetę pytań, ale też odpowiadania na nie. W scenariuszach katecheta znajdzie wiele propozycji pytań i przykładowych odpowiedzi, którymi może się inspirować.

Komentarze katechety. Treści biblijne i teologiczne wymagają często dopowiedzeń i wyjaśnień. Katecheta w razie potrzeby może sięgnąć do komentarzy zaproponowanych w scenariuszach.

PODSUMOWANIE

Ta część katechezy ma różny kształt metodyczny, ale zawsze zmierza do modlitwy, która często jest wzięta z podręcznika ucznia.

Zadania domowe. Niektóre lekcje kończą się zapisaniem zadania domowego. Ważne, by katecheta zawsze zapytał o jego wykonanie i sprawdził kilka zeszytów albo poprosił uczniów o prezentację pracy domowej. To pomoże zmobilizować uczniów do systematyczności.

Zadanie domowe jest też dobrą formą aktywności dla uczniów o większych potrzebach poznawczych. Dotyczy to zwłaszcza zadań dodatkowych dla chętnych.

UWAGI METODYCZNE

Czytanie tekstów z podręcznika warto polecać dobrze czytającym uczniom lub czytać samemu na głos. Zadanie do tekstu lub problem z nim związany najlepiej jest przedstawić przed czytaniem.

Teksty z Pisma Świętego często przytaczane są we fragmentach, dlatego można je czytać z podręcznika albo przygotować przed lekcją wybranych uczniów, by znaleźli odpowiednie perykopy w Biblii. Gdy tekst Pisma Świętego jest proponowany jako modlitwa, warto podczas czytania zapalać świecę.

Ankiety najlepiej przeprowadzać na małych kartkach w kolorze szat liturgicznych bieżącego okresu liturgicznego, czyli zielonych, fioletowych, białych, a także niebieskich, informując o tym uczniów.

Pracę wykonaną w grupach – gdy uczniowie pracują na osobnych kartkach, a nie w zeszycie – warto zbierać i punktować jako aktywność na lekcji.

Zadania do wykonania należy wybrać zgodnie z poziomem klasy. Nie trzeba wykorzystywać wszystkich pytań i zdań, by uczeń poznał obowiązkowe treści programowe. Klucze do zadań otwartych i problemowych są tylko propozycją. Katecheta zachowuje elastyczność w podejściu do tematów otwartych i wypowiedzi uczniów, zawsze jednak powinien przedstawić jasno i jednoznacznie nauczanie Kościoła katolickiego.

Obowiązkowe zadania domowe są proponowane bardzo rzadko. Na ogół zadanie domowe jest dla chętnych. Zadając je, katecheta powinien podać kryteria oceny. Warto, by katecheta każdorazowo zapisał uczniów, którzy się zgłoszą do wykonania zadania, i potem sprawdził i ocenił pracę. Często zadanie polega na przygotowaniu materiału do przedstawienia klasie (np. opracowanie pisemne, prezentacja itp.), może to więc być cenne uzupełnienie lub utrwalenie treści katechezy.

PODRĘCZNIK UCZNIĄ

Podręcznik ma służyć uczniom do pracy samodzielnej i grupowej na lekcjach i w domu. Każda katecheza w podręczniku składa się z kilku tekstów źródłowych, do których przygotowano PYTANIA I ZADANIA. Uczniowie poznają przede wszystkim wybrane teksty PISMA ŚWIĘTEGO, ze szczególnym uwzględnieniem pism św. Jana Apostoła. Na ostatniej stronie podręcznika, podobnie jak w klasach 5–7, znajduje się praktyczny opis odnośników biblijnych oraz spis

wszystkich ksiąg Pisma Świętego razem ze skrótami biblijnymi. W niektórych zadaniach uczniowie znajdą odwołania do obowiązkowych lektur szkolnych, pozwalające na powiązanie kształcenia polonistycznego z religijnym.

Obrazy o tematyce sakralnej mają pomóc w odkrywaniu prawd wiary, a zdjęcia wskazują na związek wiary z codziennym życiem. Wykorzystano również żarty rysunkowe jako element, który zachęca do podjęcia pracy nad trudnymi treściami i ułatwia ich przyswajanie oraz rozwija poczucie humoru.

Podręcznik zawiera też propozycje MODLITWY związanej z treściami każdej katechezy. W rubryce WAŻNA WIADOMOŚĆ uczeń znajdzie informacje warte zapamiętania.

W niektórych katechezach pomocne dla ucznia będą pytania w codziennym rachunku sumienia i przygotowaniu się do sakramentu pokuty i pojednania.

Zgodnie z zaleceniami korelacji międzyprzedmiotowej uczeń może skorzystać z **kalendarium historii Kościoła** ukazanej na tle wydarzeń historii powszechnej. Znajduje się ono na końcu książki dla ucznia.

W podręczniku uczeń znajdzie kontynuację propozycji „Ćwiczeń duchowych” opartych na doświadczeniach duchowości jezuickiej. Jest to wyjście na przeciw potrzebie usamodzielniania się uczniów i świadomej współpracy z łaską Bożą. Mogą one także pomóc chętnym i potrzebującym wsparcia uczniom w zdobyciu wewnętrznego przekonania o własnej wartości jako osób cennych w oczach Boga. Propozycje zostały umieszczone na stronach przed każdym nowym rozdziałem. Katecheta może motywować uczniów do systematycznej pracy nad sobą, zachęcając ich do wykonania „Ćwiczeń duchowych”, jednak w żaden sposób nie sprawdza, kto po nie sięgnął, a tym bardziej nie poddaje ich ocenie. Oczywiście może pozwolić chętnym uczniom, którzy ćwiczenia przeprowadzą, na podzielenie się doświadczeniami.

UWAGA! Plan wynikowy, kryteria ocen, materiały do druku oraz pomoce multimedialne dostępne są w internetowym serwisie katechetycznym Wydawnictwa WAM: www.katechizmy.pl.

KATECHEZA 1

Miej odwagę pytać

Cele

- Rozwijanie u uczniów poznania wiary.
- Motywowanie uczniów do poznawania siebie i prawdy o Bogu.
- Wskazanie na pytania egzystencjalne i teologiczne w odróżnieniu od pytań naukowców badających rzeczywistość doczesną.

Treści

- A.1. Sens i wartość ludzkiego życia.
- E.1. Wartości stanowiące fundament relacji międzyludzkich: szacunek dla siebie i innych ludzi oraz postawa odpowiedzialności za siebie i innych.

Wymagania programowe. Uczeń:

- A.1.1 przedstawia różne potrzeby ludzkie, w tym potrzebę sensu życia;
- A.1.2 stawia pytania o swoje istnienie.

Wymagania szczegółowe. Uczeń:

- Odróżnia pytania, na które odpowiadają naukowcy (np. dotyczące nauk ścisłych i przyrodniczych), od pytań egzystencjalnych, na które odpowiadają systemy religijne oraz filozoficzne.

Postawy. Uczeń:

- A.1.a angażuje się w naukę szkolną i pozaszkolną;
- A.1.b dokonuje refleksji nad sensem swojego życia.

PLAN KATECHEZY

Część wstępna

1. Przywołanie i omówienie tekstu „Po coś” (zad. 1).
2. Utworzenie pogrupowanej listy odpowiedzi na pytanie „Dlaczego chodzę na religię?”.
3. Refleksja nad własną wiarą i modlitwa.

Część zasadnicza

4. Czytanie Pisma Świętego: Łk 9, 43b–45a. 45c. 46–47; Mt 18, 3–4.
5. Rozmowa o ważnych pytaniach egzystencjalnych (z wykorzystaniem żartu rysunkowego) i podsumowanie: czytanie tekstu „Poszukiwanie prawdy” (zad. 2).
6. Przedstawienie klasyfikacji nauk (miniwykład).
7. Lektura tekstów „Zdziwienie dziecka” i „Ważne pytania”; układanie pytań egzystencjalnych (zad. 3 i 4).

Podsumowanie

8. Ułożenie hierarchii pytań.
9. Refleksja i modlitwa z podręcznika s. 10.

MATERIAŁY I POMOCE

- podręcznik ucznia
- małe kartki do przeprowadzenia ankiety dla każdego ucznia
- kartki z wymaganiami i kryteriami ocen (Materiały do druku)

Katecheta przypomina uczniom sens spotkań na katechezie, np.:

– To kolejny rok, kiedy spotykamy się na katechezie ze względu na bardzo konkretną Osobę. Gdyby nie ta Osoba, gdyby nie Zbawiciel, nie byłoby ani tych lekcji, ani mnie wśród was. My o Nim czasem zapominamy, On o nas – nigdy. Przywitajmy się w Jego Imię. Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus.

OPRACOWANIE ZADANIA 1.

– Zapoznając się z tekstem „Po coś” na stronie 8, zastanówcie się, jaki inny tytuł mógłby mieć ten dialog.

Tekst „Po coś” mogą przeczytać dwie osoby na zmianę (pierwszą osobą w dialogu jest dziewczyna, drugą osobą jest chłopak).

ROZMOWA

- Czy rozmawiacie na podobne tematy między sobą, wśród rówieśników?
- Jaki inny tytuł mógłby mieć ten tekst?

- Dlaczego dziewczyna i chłopak z dialogu uczestniczą w lekcjach religii?
- Z jakich innych powodów uczniowie chodzą na lekcje religii?

Odpowiedzi na ostatnie pytanie katecheta zapisuje w formie notatki na tablicy.

KLUCZ DO ZADANIA 1.

Ad A. *Odpowiedzi zależą od inwencji uczniów oraz ich doświadczeń.*

Przykładowe tytuły: „Po co chodzisz na religię”, „O co chodzi na świecie”.

Ad B. Przykładowe odpowiedzi:

Chodzę na religię: ze względu na mamę (babcię, tatę, rodzinę...); bo tak wypada; z ciekawości; bo chcę poznać swoją wiarę; bo nie chcę siedzieć w bibliotece, kiedy jest lekcja; bo chcę poznać chrześcijaństwo, chociaż nie wierzę.

Katecheta poleca, by uczniowie pogrupowali wymienione motywy według jakiegoś klucza na trzy do pięciu grup; uczniowie mogą sami podać kryteria podziału lub katecheta pisze na tablicy, np.:

Chodzę na religię, gdyż

- A) muszę (ktoś mi każe).
- B) wierzę w Boga i chcę.
- C) większość chodzi i chcę być z nimi.
- D) to interesujące (chcę poznać religię).

Podział zależy od odpowiedzi uczniów na polecenie zadania 1B.

ANKIETA

Uczniowie otrzymują małe kartki, na których mają wpisać literę grupy, do której siebie zaliczają. Katecheta zaznacza, że każdy może w ten sposób wpisać kilka odpowiedzi, gdyż nie wszystkie się wykluczają (np. B, C, D).

Po podliczeniu wyników ankiety (ile osób wpisało na kartce daną grupę odpowiedzi) katecheta może zadać pytanie (bez komentowania).

– Czy z wyników tej ankiety dowiedzieliście się czegoś nowego o swojej klasie? Czego?

– A teraz wszystkich proszę o chwilę skupienia. Najlepiej usiądźcie wygodnie, ręce możecie położyć na ławce. Zamknijcie oczy. Odpowiedzcie na jeszcze jedno pytanie, ale w myślach, nie okazując, co myślicie:

MODLITWA

Czy wierzę, że tu, wśród nas, w sposób zupełnie inny, niż jesteśmy sobie w stanie wyobrazić, jest obecny Bóg, Żywa Obecność, źródło naszego życia?

(Po chwili ciszy katecheta wzywa młodzież do wspólnej modlitwy.)

Jeśli wierzysz, że On tu jest – spróbuj w myślach powiedzieć Mu: Wierzę.

Może wątpisz: możesz prosić o uczciwość w poszukiwaniach i o wiarę.

Jeśli nie wierzysz, zachowaj szacunek dla przekonań innych.

Wszyscy wstańcie. Także niewierzących proszę, by w czasie, gdy się modlimy, stali i zachowywali ciszę.

Zwróćmy się do Tego, w którego Obecność wierzymy, a może pragniemy wierzyć. Powiedzmy Mu w myślach o swoich nadziejach i obawach związanych z tym rokiem szkolnym. *(Chwila ciszy)*

„Wierzę w Ciebie...” .

OPRACOWANIE ZADANIA 2.

Zostańmy w postawie stojącej i wysłuchajmy słowa Bożego na dzisiejszą katechezę.

 CZYTANIE FRAGMENTÓW Z EWANGELII WEDŁUG ŚW. ŁUKASZA 9, 43B–45A. 45C. 46–47 ORAZ WEDŁUG ŚW. MATEUSZA 18, 3–4

ROZMOWA

– Wszyscy byli pełni podziwu dla czynów Jezusa. Mogli się spodziewać, jak wiele osiągnie w państwie izraelskim, np. że wyzwoli Żydów spod władzy Rzymu. Co Jezus wtedy zapowiada uczniom? *(Zapowiada swoją mękę i śmierć)*

– Czy Jego uczniowie rozumieją, o co Mu chodzi? *(Nie rozumieją)*

– Dlaczego nie pytają? *(Boją się)*

– Jakie mogą być powody tej obawy czy wręcz lęku?

Jeśli młodzież powie, że uczniowie boją się pytać, bo to, co Jezus zapowiada, jest zbyt straszne, katecheta wskazuje także inne wyjaśnienie.

– O czym myśleli uczniowie Jezusa? Czy o tym myśli człowiek, który słyszy, że ktoś dla niego ważny będzie cierpiał?

Wyobraźcie sobie grupę młodych ludzi, którzy rozmawiają o wspólnym zainteresowaniu, ale jedna z tych osób nie jest w temacie rozmowy zorientowana.

Czy rozumiecie tę osobę, jeśli udaje, że wie, o czym mowa? Dlaczego może nie chcieć przyznać się do swojej ignorancji?

W razie potrzeby katecheta wyjaśnia słowo „ignorancja”: ignorancja w jakiejś dziedzinie to niezajomość tej dziedziny, brak wiedzy na jej temat.

– Kiedy ludzie, szczególnie przy innych, obawiają się kogoś prosić o wyjaśnienie niezrozumiałych kwestii? *(Przyczyny mogą być różne, np. wstydlivość, obawa przed negatywną reakcją autorytetu, chęć uchodzenia za osobę zorientowaną, dla podkreślenia swojej wartości i znaczenia, chęć ukrycia swojej nieuwagi)*

– Bardzo często przyczyną jest skoncentrowanie się na sobie: co inni o mnie powiedzą lub pomyślą. Może uczniowie Jezusa także bali się pytać, bo nie chcieli okazać się ignorantami. Może jeden przed drugim udawali, że wiedzą, o czym mówi Jezus, aby mieć szansę „bycia ważnym”, bo zaraz potem Ewangelista ukazuje, że są skupieni na sobie i co innego zaprzęta ich myśli. Co to takiego? *(Uczniowie Jezusa spierają się, który z nich jest największy, czyli najważniejszy)*

– Jezus zna ich serca: wie, o czym mówili i czego się boją. Jak reaguje na spory, kto w Jego królestwie będzie najważniejszy? *(Jezus stawia uczniom za wzór dziecko i mówi, że ci, którzy są jak dziecko, czyli najmniejsi, nieważni, są wielcy w Jego oczach)*

– Dzieci na ogół nie wstydzą się niewiedzy. Na stronie 9 w podręczniku jest ilustracja do baśni Andersena *Nowe szaty cesarza*. O co w tej baśni chodzi? Co oznaczają słowa „król jest nagi”? *(Tylko dziecko ośmieliło się powiedzieć prawdę, poddani bali się i ośmieszili siebie, podobnie jak ośmieszył się król)*

– Dzieci pytają ciągle: co to? po co? skąd? I Jezus właśnie w momencie, gdy uczniowie zamiast dociekać znaczenia Jego słów, spierają się o to, który z nich jest największy, pokazuje im wzór – dziecko. Do czego Jezus wzywa swoich uczniów w tej Ewangelii?

Katecheta może uzupełnić lub podsumować odpowiedzi uczniów:

– Jezus zachęca uczniów, by nie starali się być wielcy, nie myśleli tylko o sobie, lecz – jak dziecko – zachowywali się szczerze, pokornie, czyli po prostu stawali w prawdzie. Gdyby uczniowie zachowali się jak dzieci, nie baliby się spytać, o czym mówi Jezus.

– Zapiszcie temat: *Miej odwagę pytać*. Podsumowaniem naszej rozmowy będzie tekst „Poszukiwanie prawdy”.

Można tekst przeczytać na głos.

– Na podstawie omówionego fragmentu Ewangelii i tego tekstu odpowiedzi, dlaczego pokora prowadzi do prawdy, a próżność i zarozumiałość do błędu. Dlaczego człowiek powinien odważnie stawiać pytania?

KLUCZ DO ZADANIA 2.

Uczniowie powinni odkryć, że człowiek próżny nie szuka prawdy, bo jest zajęty przede wszystkim sobą. Boi się o własny wizerunek. Człowiek pokorny nie wstydzi się pytać, docieka i szuka prawdy.

Człowiek powinien odważnie stawiać pytania, by poznać prawdę i zachować pokorę.

OPRACOWANIE ZADANIA 3. ORAZ 4.

Chętni uczniowie czytają na głos teksty „Zdziwienie dziecka” i „Ważne pytania”, mogą czytać kolejno po jednym pytaniu z tych tekstów.

Następnie katecheta rozdaje kartki, na których uczniowie formułują własne pytania dotyczące istnienia wszechświata, życia na ziemi, ludzi lub tylko ich samych (pytania mogą być podobne do pytań w podręczniku lub zupełnie inne).

Katecheta w tym czasie rysuje na tablicy tabelkę do zadania 4 jak w kluczu, a potem zbiera kartki od uczniów.

MINIWYKŁAD

Warto (choć nie jest to konieczne) krótko wprowadzić uczniów w zagadnienie podziału nauk, zaznaczając, że nauki zazębiają się w niektórych przedmiotach swoich badań.

Przykładowa klasyfikacja nauk

Nauki ścisłe i przyrodnicze

Nauki ścisłe to np. matematyka i logika; ich przedmiotem jest świat obiektów matematycznych: liczby, figury, równania, funkcje, zbiory itd. Formułują sądy twierdzące, czyli pewne, które nazywamy aksjomatami (*uczniowie prawdopodobnie poznali już niektóre aksjomaty geometrii euklidesowej*).

Nauki przyrodnicze zajmują się przyrodą, np. biologia, chemia, fizyka. Formułują sądy twierdzące oparte na obserwacji rzeczywistości.

Nauki inżynierijno-techniczne: nazwa wskazuje, o jaki zakres badań i działań chodzi, np. architektura (która jest także sztuką), automatyka, informatyka, energetyka, inżynieria środowiska.

Nauki medyczne i o zdrowiu, np. medycyna, farmaceutyka.

Nauki rolnicze, np. weterynaria, zootechnika.

Nauki humanistyczne i społeczne: przedmiotem ich badań jest społeczeństwo i jego wytwory, np. językoznawstwo, kulturoznawstwo, historia, archeologia, socjologia, ekonomia. Formułują one hipotezy, czyli sądy przypuszczalne.

Do nauk humanistycznych zalicza się także filozofię i teologię.

Filozofia to najogólniejsza z nauk, pierwotnie zajmowała się wszystkimi wymienionymi wcześniej dziedzinami, które się potem usamodzielniały. Stąd filozofia jest ogólną nauką refleksją o świecie oraz nauką refleksją nad sposobami i regułami poznawania świata.

Teologia to nauka religijna o Bogu oraz Jego relacji do świata i ludzi. Są różne teologie, w zależności od religii.

Uczniowie proponują klasyfikację (zgodnie z tabelką) pytań z tekstów, potem katecheta lub wybrany uczeń odczytuje pytania z kartek zebranych od uczniów i przy każdym uczniowie ustalają, gdzie znalazłoby się w tabelce. Można także próbować ściślej określać, o jaką naukę chodzi zgodnie z klasyfikacją. Pytania powinny być zapisane na tablicy w tabelce.

KLUCZ DO ZADANIA 3 ORAZ 4.

Przykłady pytań z podręcznika:

Pytania związane z naukami przyrodniczymi i ścisłymi	Pytania religijne (teologiczne) i inne	
Skąd wziął się wszechświat, a w nim Ziemia?	Dlaczego jestem? Czy mogło mnie nie być?	Gdzie jest ciocia, która umarła?
Jak powstał świat?	Dlaczego jest świat?	Jaki jest sens istnienia wszechświata, Ziemi, ludzi, mnie samego?
Dlaczego Słońce zachodzi?	Skąd się wziął Bóg?	Kto to jest Pan Bóg?

Pytania układane przez uczniów zależą od ich wrażliwości i wyczucia problemów filozoficznych i religijnych.

OPRACOWANIE ZADANIA 5.

Wersja 1. Każdy uczeń sam układa w zeszycie własną hierarchię pytań (zadanie 4 druga część) od najważniejszego. Można ustalić, że każdy wybiera np. od trzech do sześciu pytań.

Wersja 2. Można także pracować wspólnie. Ktoś podaje, które pytanie uważa za najważniejsze i dlaczego. Chętni mówią, czy zgadzają się z tym wyborem, czy nie i dlaczego. I tak wyłaniamy te pytania, które większość uważa za ważne. Katecheta na tablicy, a uczniowie w zeszycie zapisują najważniejsze pytania.

Wersja 3. Uczniowie mogą także w cztero- lub pięcioosobowych grupach ustalać hierarchię sześciu pytań. Jedna osoba przedstawia wspólny wybór i uzasadnia go. Wszyscy zapisują w zeszycie najważniejsze pytania (po jednym lub dwa z każdej grupy), pomijając te, które się powtarzają.

KLUCZ DO ZADANIA 5.

Uczeń może mieć własną hierarchię pytań. Jest to zadanie o charakterze subiektywnym. Podczas katechezy uczeń mógł swoje zdanie skonfrontować z innymi, z kolei katecheta miał prawo opiniować ustalenia uczniów. Chodzi zarówno o pobudzenie uczniów do samodzielnego myślenia, jak i o kształtowanie umiejętności oceny poprawności własnego myślenia.

REFLEKSJA I MODLITWA

Czy to możliwe, żeby mnie nie było? Żeby nie istniał?

Ale jestem! Czuję swoją odrębność od innych ludzi. Jestem jej świadomy. I to jest niezwykajne! Żadne inne ze stworzeń na ziemi nie może o sobie pomyśleć tak jak człowiek: „Jestem”.

Dziękuję Ci, Boże, za istnienie. Polecam siebie i całą klasę Twojej opiece w nowym roku szkolnym.

„Ojczy nasz...”.

ZAPIS W ZESZYCIE

Temat: Odważne pytania.

Pytania ułożone według hierarchii własnej ucznia.

SŁUCHAJ, MÓJ LUDU

8

CHODŹ ZE MNA

PORADNIK METODYCZNY DO NAUKI RELIGII

DLA KLASY 8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

CZĘŚĆ 2

KATECHEZY 30-60

PODSTAWA
PROGRAMOWA

2018

WYDAWNICTWO WAM

SŁUCHAJ, MÓJ LUDU

CHODŹ ZE MNA

PORADNIK METODYCZNY DO NAUKI RELIGII
DLA KLASY 8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Część 2
Katechezy 30–60

Wydawnictwo WAM – Księża Jezuici
Kraków 2023

Wydawnictwo WAM • Księża Jezuici 2023

Poradnik metodyczny do nauczania religii rzymskokatolickiej według podręcznika
nr AZ-24-01/18-KR-12/23, zgodnego z programem nauczania nr AZ-2-01/18

RECENZENCI

ks. dr Wojciech Lechów

ks. mgr lic. Piotr Pierzchała

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

ks. Władysław Kubik SJ (kierownik zespołu)

Teresa Czarnecka

ZESPÓŁ AUTORÓW

Maria Chlebowska

Teresa Czarnecka

Anna Duka

Magdalena Hutyra OV

Małgorzata Juda-Mieloch

ks. Władysław Kubik SJ

PROJEKT OKŁADKI, OPRACOWANIE GRAFICZNE

Tomasz Mieloch

ŁAMANIE

Urszula Przyłucka-Osypiuk

NIHIL OBSTAT

Przełożony Prowincji Polski Południowej Towarzystwa Jezusowego,

ks. Jarosław Paszyński SJ, prowincjał, Kraków, dn. 31 maja 2021 r.,

l.dz. 34/2023.

ISBN 978-83-277-3484-6

WYDAWNICTWO WAM

ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków

tel. 12 62 93 200

e-mail: wam@wydawnictwowam.pl

DZIAŁ HANDLOWY

tel. 12 62 93 254 (255) • faks 12 62 93 496

e-mail: handel@wydawnictwowam.pl

KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA

tel. 12 62 93 260

www.wydawnictwowam.pl

Spis treści

CZĘŚĆ 2 KATECHEZY 30–60

Rozdział V. Wsluchani w Kazanie na górze (ciąg dalszy)

- 30. Każdy potrzebuje miłosierdzia / 5
- 31. Czyste serca lustrem Boga / 13
- 32. Nie tak jak daje świat / 21
- 33. Prześladowana sprawiedliwość / 30
- 34. Dziedzice Boga / 40
- 35. Prawo do życia / 46
- 36. Przełomowy moment: początek życia / 58
- 37. Dojrzewanie do płodnej miłości / 67
- 38. Od poczęcia do naturalnej śmierci / 76

Rozdział VI. Świadkowie Ewangelii. Historia Kościoła

- 39. Pójdźcie za Mną / 84
- 40. Niezwykłe dziewczyny – apostołki / 90
- 41. Jesteśmy Kościołem / 96
- 42. Z serca, nie z przymusu / 103
- 43. Idźcie na cały świat / 112
- 44. Wobec spadkobierców Babilonu. Kościół podczas II wojny światowej / 118
- 45. Ku wolności... / 126
- 46. Zwycięstwo czy klęska? / 133
- 47. Wobec prześladowania. Kościół w Polsce po II wojnie światowej / 140
- 48. Kościół wobec świata / 147
- 49. Nasze dziedzictwo / 155

Rozdział VII. Obdarzani Duchem Miłości. Rok liturgiczny

- 50. Odnaleźć się w doświadczeniu Maryi. Różaniec / 162
- 51. Święty papież z Polski / 168
- 52. Ujrzymy Go. Uroczystość Wszystkich Świętych i wspomnienie
wszystkich wiernych zmarłych / 176
- 53. Oto nadchodzi! Adwent / 183
- 54. Bóg z nami. Uroczystość Narodzenia Pańskiego / 189
- 55. Dał się poznać. Uroczystość Objawienia Pańskiego / 195
- 56. Namaszczony. Święto Chrztu Pańskiego / 202
- 57. Przyoblec się w człowieka nowego. Wielki Post / 208
- 58. Przez śmierć do życia. Triduum Paschalne i okres
wielkanocny / 216
- 59. Przyjmij moje miłosierdzie. Niedziela Miłosierdzia
Bożego / 223
- 60. Otrzymamy Jego Moc! Uroczystość Zesłania Ducha
Świętego / 232

KATECHEZA 30

Każdy potrzebuje miłosierdzia

Cele

Pogłębienie wiedzy na temat sakramentów świętych jako drogowskazów na drodze do nieba.

Ukazanie Ośmiu błogosławieństw jako drogi do szczęścia człowieka.

Zachęcenie do budowania własnego życia w oparciu o wartości płynące z nauczania Chrystusa.

Treści

C.9.; B.4.; B.5.; B.6.; B.7.; B.8.; B.9. Szczęście z Jezusem Chrystusem – Ośmiem błogosławieństw: Mt 5, 3–12.

C.9.; B.8. Być wrażliwym na cierpienie innych – sakrament chorych.

Wymagania programowe. Uczeń:

A. 13.14; A.13.15; B.8.2; C.9.2; C.9.3 omawia tajemnicę cierpienia i chrześcijańskie podejście do choroby i śmierci oraz przedstawia znaczenie i skutki sakramentu namaszczenia chorych jako daru i pomocy w przeżywaniu cierpienia – w świetle Ośmiu błogosławieństw;

C.9.3 uzasadnia wartość Ośmiu błogosławieństw w życiu osobistym i społecznym chrześcijanina;

C.9.5 uzasadnia koncepcję szczęścia zawartą w Ośmiu błogosławieństwach;

D.2.3 podaje przykłady modlitwy ludzi znanych z historii i współczesnych (ks. J. Kaczkowski).

Wymagania szczegółowe. Uczeń:

Interpretuje piąte błogosławieństwo, wyjaśniając, czym jest miłosierdzie Boże (miłosierdzie jako przebaczenie ze strony człowieka oraz miłosierdzie jako czynna miłość i modlitwa wobec chorych).

Opowiada o sakramencie chorych: kto go może udzielać, kto przyjmować i jakie są jego skutki.

Odpowiada na pytanie, dlaczego Bóg nie usuwa cierpienia z życia ludzi.

Postawy. Uczeń:

C.9.b jest przekonany, że kroczenie drogą błogosławieństw prowadzi do szczęścia i zbawienia;

C.9.c świadomie konfrontuje swoje życie z Jezusowymi błogosławieństwami.

PLAN KATECHEZY

Część wstępna

1. Czytanie Pisma Świętego: Mt 20, 5–7; Łk 6, 36–38. 41–42. 45; Rz 12, 19b–20a i Łk 23, 33–34.
2. Rozmowa o fotografii na s. 122 i lektura opowiadania „Kurtka”.
3. Układanie dialogu na zakończenie opowiadania i ocena jego bohaterów (zad. 1).

Część zasadnicza

4. Przykłady postawy przeciwnej do obłudy w nawiązaniu do ewangelicznego obłudnika (zad. 2).
5. Tworzenie notatki o wydarzeniach objawiających miłosierdzie Jezusa (zad. 3).
6. Zapoznanie z osobą ks. Jana Kaczkowskiego oraz lektura tekstu „Wobec cierpienia i ciężkiej choroby”.
7. Szukanie odpowiedzi na pytanie, na czym polega miłosierdzie okazywane cierpiącym (zad. 4).
8. Nawiązanie do sakramentu namaszczenia chorych i powtórzenie wiadomości o nim (zad. 5).
9. Wskazanie przykładów miłosierdzia (zad. 6).

Podsumowanie

10. Dyskusja na temat: komu potrzebne jest przebaczenie (zad. 7).
11. Refleksja i modlitwa: podręcznik s. 125.

MATERIAŁY I POMOCE

- podręcznik ucznia

Katecheta zapowiada, że modlitwą będzie wsłuchanie się w słowo Boże. Warto, by czytali je uczniowie przy zapalonej świecy, korzystając z egzemplarza Biblii, w którym wcześniej zaznaczono odpowiednie fragmenty.

– Proszę, by każdy podczas słuchania pomyślał: czy w tym słowie Bożym jest coś, wobec czego czuję opór albo wręcz się buntuję? I czy jest coś, co odbieram jako w tym momencie dla mnie ważne?

MODLITWA

CZYTANIE FRAGMENTÓW Z EWANGELII WEDŁUG ŚW. MATEUSZA 20, 5–7 ORAZ WEDŁUG ŚW. ŁUKASZA 6, 36–38. 41–42. 45; Z LISTU DO RZYMIAN 12, 19B–20A I POWTÓRNIE: Z EWANGELII WEDŁUG ŚW. ŁUKASZA 23, 33–34

Katecheta pyta uczniów, które słowa najbardziej zwróciły ich uwagę. Nie komentuje odpowiedzi.

– Przyjrzyjcie się zdjęciu na stronie 122. Jakie uczucia bądź refleksje wzbudza w was ta fotografia?

Katecheta pozwala na kilka wypowiedzi, ale także ich nie komentuje.

OPRACOWANIE ZADANIA 1.

– Przeczytajcie opowiadanie „Kurtka”²⁶, zastanawiając się, z którą osobą bylibyście skłonni bardziej się utożsamić?

Życiowa sytuacja (celowo nieopisana do końca) prawdopodobnie wzbudzi kontrowersje i dyskusję.

– Wymyślcie dokończenie rozmowy Beaty z mamą.

Wszyscy wysłuchują propozycji.

– Wasze zakończenia rozwijają rozmowę w dwóch kierunkach: Beata, pokonując pierwsze zaskoczenie, godzi się na propozycję mamy lub nie godzi się, żałując kurtki. Oceńcie postawę obydwu bohaterów.

W opowiadaniu widać, kto jest już dojrzały emocjonalnie, a kto reaguje spontanicznie, pod wpływem emocji – co nie oznacza, że jest mniej wrażliwy.

KLUCZ DO ZADANIA 1.

Beata jest wrażliwą na cierpienie innych osobą. Słuchając tak wstrząsających informacji, nie może kontynuować swych codziennych zajęć. Lecz jest niekonsekwentna: propozycja sprzedania kurtki i przekazania pieniędzy na Caritas – pomoc głodującym powoduje konsternację dziewczyny. Wydaje się, że jej wrażliwość jest tylko uczuciem litości, a nie gotowością do niesienia pomocy.

Mama to osoba bardzo rzeczowa: nie roztkliwiając jej informacje, przyjmuje ze spokojem emocje córki, błyskawicznie podejmuje decyzję, bo okazuje się, że może jednak mieć wpływ na sytuację omawianą w telewizji.

Proponuje rozwiązanie, które uświadamia córce, że nie wystarczy koncentrowanie się na własnych uczuciach (nawet wynikających z wrażliwości na krzywdę innych).

---

²⁶ W opowiadaniu „Kurtka” dane o głodzie na świecie zostały zaczerpnięte ze stron: <https://unicef.pl/chce-pomoc/nasze-akcje/rogafryki> oraz <https://gazeta.sgh.waw.pl/meritum/dlaczego-zywnosc-sie-marnuje> [dostęp: 28.01.2023].

Rozmowa może rozwinąć się w dwóch kierunkach: Beata, pokonując pierwsze zaskoczenie, zgodzi się na propozycję mamy lub nie – bo będzie wolała zatrzymać kurtkę.

OPRACOWANIE ZADANIA 2.

– Jak nazwalibyście postawę Beaty, gdyby pożałowała kurtki, choć wcześniej tak emocjonalnie zwróciła mamie uwagę, że jest nieczuła na telewizyjne informacje?

Jeśli uczniowie nie podadzą słowa „obłuda”, katecheta poleca, by je znaleźli w najdłuższym fragmencie biblijnym na s. 123 w podręczniku (Łk 6, 36–38. 41–42. 45). Uczniowie mają znaleźć fragment „obłudniku...” i nazwać opisaną postawę.

– Podajcie przykłady postawy przeciwnej: jak mówi i jak postępuje człowiek, który nie jest obłudny?

Jeśli uczniowie mają problem z przykładami, katecheta może podać przykłady z klucza, ale nie całe, tylko początek zdania, np.:

Jak postępuje człowiek nieobłudny, który mówi:

Martwię się, że niektóre dzieci nie mogą liczyć na swych rodziców, więc...,
Uważam, że łapówkarstwo jest czymś złym, więc sam...

KLUCZ DO ZADANIA 2.

Taki człowiek to obłudnik, jego postawa to obłuda. Przykłady postawy przeciwnej:

- martwię się, że niektóre dzieci nie mogą liczyć na swych rodziców, więc organizuję dla nich pomoc (finansową, opiekę),
- uważam, że łapówkarstwo jest czymś złym, więc sam, bez względu na okoliczności, nie daję i nie biorę łapówek,
- denerwują mnie brudne ławki w parku, więc nie siadam na ich oparciu, trzymając buty na miejscu przeznaczonym do siedzenia.

OPRACOWANIE ZADANIA 3.

- Zapiszcie temat: Każdy potrzebuje miłosierdzia.
- Które słowa z pierwszego fragmentu Ewangelii według św. Łukasza ze strony 123 ukazują, na czym polega ewangeliczne miłosierdzie?

Uczniowie wskazują odpowiednie cytaty i wszyscy zapisują je w zeszytcie.

– Przypomnijmy sytuacje, w których Jezus był miłosierny.

Katecheta poleca, by uczniowie napisali w zeszytach na środku słowo MIŁOSIĘRDZIE. Następnie uczniowie podają przykłady okazywania miłosierdzia przez Jezusa i notują je w zeszytach przy liniach odchodzących od napisu. Tak powstaje swego rodzaju mapa myśli.

KLUCZ DO ZADANIA 3.

Cytaty:

„Nie sądzcie, a nie będziecie sądzeni”; „nie potępiajcie, a nie będziecie potępieni”; „odpuszczajcie, a będzie wam odpuszczone”; „dawajcie, a będzie wam dane”.

Znane uczniom z lekcji religii przykłady wydarzeń, gdy Jezus okazał miłosierdzie: zamienił wodę w wino, by pomóc młodej parze na weselu; okazał miłosierdzie celnikom: Mateuszowi, którego powołał, i Zacheuszowi; nakarmił głodnych na pustyni; uzdrowił sługę setnika; uzdrowił paralityka i odpuścił mu grzechy; wskrzesił córkę przełożonego synagogi; uzdrowił niewidomego; uzdrowił chorego na trąd; obronił jawnogrzeznicę, która przyszła na ucztę do faryzeusza Szymona; pocieszył dobrego łotra na krzyżu; wybaczył tym, którzy Go krzyżowali; przebaczył Piotrowi jego trzykrotne zaparcie się Mistrza.

OPRACOWANIE ZADANIA 4.

– Zapytam o coś osobistego, nie odpowiadajcie słowami, tylko podnieście rękę, jeśli coś takiego przeżyliście: czy ktoś z was miał do czynienia z osobą obłożnie chorą?

– Opuśćcie ręce. Myślę, że wszyscy mają tyle wyobraźni, żeby wczuć się w to, o czym będziemy mówić.

Katecheta poleca, by uczniowie przyjrzeni się okładce książki na s. 125 i przeczytali informację o ks. Janie Kaczkowskim (na marginesie). Dopowiada, że najbardziej znana książka księdza, którą napisał po zdiagnozowaniu choroby, miała tytuł „Szału nie ma. Jest rak” oraz, że powstał film pt. „Johnny” – bo tak na księdza mówiono.

Następnie chętny uczeń czyta na głos tekst „Wobec cierpienia i ciężkiej choroby” na s. 123 i 124. Katecheta prosi, by uczniowie zwrócili uwagę i powiedzieli, na czym polega miłosierdzie okazywane cierpiącym, chorym i umierającym.

KLUCZ DO ZADANIA 4.

Okazywanie miłosierdzia chorym to przebywanie z nimi, rozmowa lub czuwanie, opieka i modlitwa w ich intencji, okazywanie miłości, a także zadbanie o to, by mogli przyjąć namaszczenie chorych.

OPRACOWANIE ZADANIA 5.

– O jakim sakramencie jest mowa w drugiej części wysłuchanego tekstu?

W razie potrzeby katecheta prosi, by uczniowie przeczytali pierwszy akapit na s. 124, gdzie jest mowa o sakramencie namaszczenia chorych.

– Przypomnijcie, kto może przyjąć sakrament namaszczenia chorych? Kto może go udzielić? Jakie są owoce przyjęcia tego sakramentu?

Jeśli uczniowie nie pamiętają szczegółowych wiadomości o sakramencie namaszczenia chorych, katecheta przypomina je. Odsyła też do „Ważnej wiadomości”, gdzie są w skrócie wymienione skutki przyjęcia tego sakramentu. Warto najważniejsze informacje zapisać w zeszycie.

KLUCZ DO ZADANIA 5.

Sakrament namaszczenia chorych może przyjąć każdy w ciężkiej chorobie, przed operacją zagrażającą życiu lub w starości.

Skutki sakramentu namaszczenia chorych to zjednoczenie chorego z Chrystusem, umocnienie, pokój i siły do znoszenia cierpienia fizycznego i duchowego, przebaczenie grzechów, jeśli chory nie może ich wyznać w sakramencie pokuty, możliwy powrót do zdrowia lub jego poprawa, przygotowanie do śmierci i przejścia do życia wiecznego.

OPRACOWANIE ZADANIA 6.

Wykonanie zadania ma pomóc w modelowaniu pojęcia miłosierdzia, wszystkich jego znaczeń.

– Miłosierdzie ma wiele aspektów. Okazujemy miłosierdzie, gdy pomagamy potrzebującym, ale i wtedy gdy przebaczamy. Boże miłosierdzie to Jego przebaczenie i łaskawość. Popatrzcie na treść zadania 6.

Katecheta prosi, by uczniowie odliczyli ławkami od 1 do 4, i każdej liczbie przyporządkowuje jedno określenie miłosierdzia z zadania 6. Uczniowie

znajdują przykład z podręcznika z bieżącej katechezy (wystarczy jeden) i przygotowują własny. Potem przedstawiają wyniki.

KLUCZ DO ZADANIA 6.

Przykłady:

- okazanie pomocy potrzebującym: w opowiadaniu „Kurtka” propozycja mamy, by przekazać pieniądze ze sprzedaży kurtki na Caritas;
- okazanie miłości cierpiącym: postawa ks. Kaczkowskiego wobec chorych podczas obchodu w Domu Opieki Społecznej;
- przebaczenie innym: słowa Jezusa z Ewangelii według św. Łukasza: „odpuszczajcie, a będzie wam odpuszczone”;
- Boże miłosierdzie: przebaczenie i łaskawość wobec ludzi w sakramencie namaszczenia chorych.
- Własne przykłady zależą od doświadczenia i pomysłu uczniów.

OPRACOWANIE ZADANIA 7.

– Pewna pielęgniarka opowiadała o ciężko chorej staruszce, którą się opiekowała. Staruszka była pełna złości i nienawiści z powodu śmierci brata, którego zabił jakiś hitlerowiec. Nie miała pojęcia, kim był zabójca, czy potem żył, czy zginął. W zgorzknieniu wciąż powtarzała: „Nienawidzę ich, wszystkich hitlerowców. Nigdy im nie przebaczę!”.

Komu w tym wypadku potrzebne było wybaczenie: zabójcy czy tej pani?

– Komu potrzebne jest wybaczenie: winowajcy czy skrzywdzonemu?

Na zakończenie katecheta zwraca uwagę na „Ważną wiadomość”. Prosi, by uczniowie wyjaśnili, jak rozumieją zdanie: „Miłosierdzie dopełnia ludzką sprawiedliwość”. Chodzi o to, by uczniowie dostrzegli, że ukaranie winowajcy bez przebaczenia nie wprowadza pokoju ani winowajcy, ani pokrzywdzonemu. Miłosierdzie sprawia, że winny (choć nie ominie go kara) i pokrzywdzony mogą odzyskać spokój ducha i radość życia.

KLUCZ DO ZADANIA 7.

To, że przebaczenie potrzebne jest winowajcy, to oczywistość, jednak w czasie dyskusji należy zwrócić uwagę, że także skrzywdzony potrzebuje przebaczenia, żeby nie chował całe życie urazy. Takie pielęgnowanie złych myśli, emocji, ciągłe wracanie do nich powoduje, że człowiek nie jest wolny od sytuacji,

która minęła. Nie jest miłosierny. Pielęgnowanie nienawiści niszczy człowieka, dodatkowo go krzywdzi.

Przed modlitwą katecheta prosi, by uczniowie w codziennej modlitwie pamiętali o tych, którzy ich skrzywdzili.

REFLEKSJA I MODLITWA

Być miłosiernym nie zawsze znaczy robić coś wielkiego i nadzwyczajnego. To przede wszystkim być spostrzegawczym i wrażliwym na ludzką biedę, zmęczenie, chorobę, krzywdę, smutek.

Miłosierny kocha: pomyśli o tym, żeby pomóc mamie, odwiedzi chorego kolegę, ustąpi miejsca w tramwaju, zorganizuje zbiórkę pieniędzy i darów dla poszkodowanych w powodzi...

Jeżu, pomóż nam być ludźmi miłosierdzia. Uczyń serca nasze według serca Twego.

ZADANIE DODATKOWE

Znajdź w internecie stronę poświęconą akcji na rzecz potrzebujących pomocy materialnej w Polsce lub na świecie. Zaproponuj, jak młodzież w twojej szkole mogłaby włączyć się w taką akcję.

ZAPIS W ZESZYCIE

Temat: Każdy potrzebuje miłosierdzia.

Zadanie 3. Zadanie 5.

„Chodź ze Mną” to czwarta część serii wydawniczej **SŁUCHAJ, MÓJ LUDU** zgodnej z „Podstawą programową katechety Kościoła katolickiego w Polsce” z 2018 roku.

Scenariusze zawarte w poradniku metodycznym są wsparciem dla katechety w takim prowadzeniu lekcji, by uczniów zainteresować, zachęcić do aktywnego udziału w zajęciach, sprowokować do refleksji, włączyć do modlitwy i prowadzić do zaangażowania się z wiarą w życie Kościoła.

Katecheta znajdzie tu między innymi:

- ✓ **propozycje metod** aktywizujących, szczególnie pracy w małych grupach;
- ✓ **propozycje pytań** dotyczących przeżyć nastolatków, krótkie ankiety anonimowe, minisondaże;
- ✓ **wskazówki**, jak prowadzić rozmowy w klasie, by zapewnić odpowiednią dyskrecję, szacunek i wynikające z nich poczucie bezpieczeństwa uczniów;
- ✓ **komentarze i miniwykłady** do wykorzystania jako uzupełnienie lub podsumowanie rozmowy;
- ✓ opis tego, **co może znaleźć się w zeszytcie**;
- ✓ **„Klucze”** do „Pytań i zadań” z podręcznika (przykładowe odpowiedzi).

Plany wynikowe, kryteria ocen, materiały do druku oraz pomoce multimedialne do katechez zostały zamieszczone w serwisie katechetycznym Wydawnictwa WAM nowe.katechizmy.pl.

PODRĘCZNIK

DEON.PL

 katechizmy.pl

Modlitwa
w drodze

ISBN 978-83-277-3171-5

9 788327 731715

wydawnictwowam.pl

